

en els Balcanes des del Nord i eslavitzaren els búlgars turcoïdes). No obstant el mot eslav *és* antic, com específicament Meillet, i més completament Vasmer-Trubačec (traduït *Etimologičeskii Slovar' rússkogo iazyka*, IV, 130-1): no sembla ser verament paleoslav sinó eslavó rus *tyky*, rus *týka*, ucr. i búlgar *tíkva*, sber. *tíkva*, eslovè *tíkva*, txec *tykev*, eslovèn *tekvica*, polonès *tykwa*; com que també en eslavó rus el genitiu era *tykúve*, resulta que la *-v-* era de l'eslavú comú, i això encara ens allunya, més del mot grec i dels mots romànics.

S'esvaeix del tot el miratge que va enlluernar Schuchardt, M-Lübke i Hubschmid; Vasmer i Trubačec, que el saben molt bé, i els citen, es limiten a declarar-ho «coincidència curiosa» («ljubopytno»). Aneu a saber d'on surt això; potser d'una llengua asiàtica? En tot cas els romanistes i estudiosos mediterranis ens en hem de desentendre.

Ara bé tot això pel que fa als noms de la cucurbitàcia. Ja he demostrat que hi havia tota classe de raons per separar-ho dels noms del cim. Hubschmid s'entesta, però, en l'origen únic. Si tot fos un manlleu protomediterrani, si insistim a lligar-ho amb el gr. *σίχυος* 'cogombre' i l'it. *zucca* 'carabassa', cometem una imprudència volent-ne treure el nom del 'cim' en els Pirineus gascons i costa atlàntica, i amb el de l'Alvèrnia i massif central.

I hi ha la fonètica. Fonèticament ¿com s'ho arregla per explicar la *s-* des del seu postulat *TUKKA? Fent una aadaç cabriola: TŪ s'hauria tornat *tju-* (o sigui *tju-*) i aquest passaria després a *ç* (401a37). Però d'on surt aquesta *-j-*: sortilegi màgic? Insinua, sense dir-ho, un suport: amb les seves habituals variants pre-romanes suffixades o amplificades, de què ha abusat sempre (ja li ho retreia Pokorny). Al costat de TUKKA imagina un derivat pre-romà *TUKKJO-, -A (398b7ss., 399a16, 399b4f.), amb el pretext que es troba *tusso* «tertre» en un punt de l'Alta Garona en lloc de *tuco* (variant trobada per Flutre) i *tusse* en alguns punts del Bearn i Bigorra⁷ per «crâne, petite tusse». Però salta a la vista que això són insignificants encreuaments locals entre *tucca* i el seu sinònim TOSSA! Res de variant pre-romana en tot això, i per tant aquest suport vergonyant de *TJUKKA també se'n va per terra.

Crec que s'haurà d'admetre que els noms del cim de muntanya o del cap s'han de separar del tot dels noms de les cucurbitàcies: pre-romans també però mot radicalment diferent. Ja Jud en la nota citada donava a entendre que aquí hi havia un origen pre-romà intra-europeu. Ell havia pensat a relacionar-ho amb el nom pre-romà de la SOCA; però hi trobava l'objecció que aquest té *o* i *suc/suca* exigeix *u*. No es decidia, doncs, a emprendre aquest camí. Ja llavors se sospitava que SOCA anava amb el germ. STOKK- que en els Alps s'havia convertit en nom dels grans pics; i també se sospitava que anava amb això el su.-al. *tschuggen* 'pic' de l'Oberland bernès i els Grisons. Aviat es va veure que tot s'explicava per l'evolució *st- > ts-/tø-/s-* pròpia dels dialectes de la Gàl·lia. L'escrúpul de Jud, jo crec que no tanca la porta per aquest costat. Els dia-

lectes indoeuropeus, cèltics o no, de les dues Gàl·lies foren múltiples (de tipus gallo-britònic, lepòntic, sro-tàptic, potser també quelcom goidèlic), i no sols foren múltiples sinó que visqueren llarg temps amb canvis progressius.

Sospito, doncs, que en altres zones o en altres temps el tipus TSQKK- es tançà en TSUKK-, amb els corresponents avatars fònics de la inicial: TØ-, T-. En el gal aquitànic pogué dominar la versió T-, d'on *tuc*; més a l'Est restà TS-, d'on *çuc/suca* 'cim', 'cim del cap' i l'italià ant. *zucca* 'cap'. La variant T- la tenim també en SOCA: en l'hispano-cèltic TOCÓN 'soca' (DCEC/DECH) i observem que això ja lliga amb l'àrea gascona de *tuc*, puix que el gascò és quasi hispànic. En fi, així podríem també explicar-nos aquella enigmàtica variant *truc* de Gavaldà i Savoia (i que reapareix a La Teste i a Anan, HGar., ALGc. 1238), un esforç mal reeixit (per part dels muntanyencs pre-indoeuropeus) d'imitar la difícil africada TØ-: en lloc de Ø els sortí una *r*. En les inscripcions gèl·liques es troba sovint la Ø grega alternant amb *s* i amb *t* (cf. MADUIXA etc.).

És notable, en fi, que *tucca* cucurbitàcia reapareix en el P. Val., si bé no pas nodridament: veg. *AlcM*, que el fa arribar fins a la Rib. d'Ebre. Cavanilles ja recollia «*tucca blanca*» (*Observ.* II, 338). Un nom de planta *tucar*, dues vegades en les *Rec.* valencianes de Mestre Joan, a. 1466, i pot tractar-se d'una planta anàloga, vist que va sempre junt amb un card no massa diferent, com el *panical(t)* (*BABL* VII, 324, 329). Lluny d'allà, a la ratlla d'Andorra, tinc nota de *túka com a nom d'una malaltia de les vaques (Arcavell, 1936), no precisada. I és clar que només amb la més expressa reserva suggeriríem que si es tracta d'algun tumor podria haver estat comparat amb una carabassa.

DERIV.: *Sucar* 'tussar'; *suc* 'tussada'; *suco*, *sucot*; *assucar*, V. supra.

¹ Valuosa per l'antiguitat i difusió del mot és l'aparició de *suca* el 1250 a Avinyó indicada per Pansier. Però ja és més dubtós que allí signifiqui «nuque» car aquest autor no dóna contextos i les seves indicacions sovint pequen pel costat semàntic. — ² Per la banda d'Alvèrnia es pot afegir alguna cosa més a les dades de Dauzat i FEW: *sütse* «somet» en el Puy-de-Dôme i Églisolles prop d'Ambert (JChataing, *Vocab. fr.-patois de la Vallée sup. de l'Ance*; 'tas de foin' KMiethlich, *Bzchngn. von Getreide- und Heubausen im Gallorom.*, Zurich, 1930). — ³ Veg. els resums i bibliogr. de Vasmer-Trubačev (*Etim. Slovar. Russk. Iazyka* IV, 131) i Walde-Hofmann I, 299-300. — ⁴ Reconeix, p. 73n., que no consta enlloc el sign. de 'cim', i intenta (desorientat per Griera) barrejar-hi *cogul*, que no hi té gran cosa a veure: en part 'cucut', en part ll. CUCULLUS 'punta, cogolló'. Tant o més que *Cuc* hi ha bastants *Montcuc*; on entra el nostre tipus CUC, que efectivament ha de tenir gran part en aquests noms, sigui amb el valor 'terra plena de verms', sigui amb el sentit de 'minúscul', 'coquetó' i anàlegs: pertot, en tot cas, la creació expressiva ben coneguda. A la